

vielen me aan: 'dus jij vindt de vrouw minder dan de man'. Ik beschrijf gewoon wat ik gevonden heb!"

Hinderen die reacties u in uw werk?

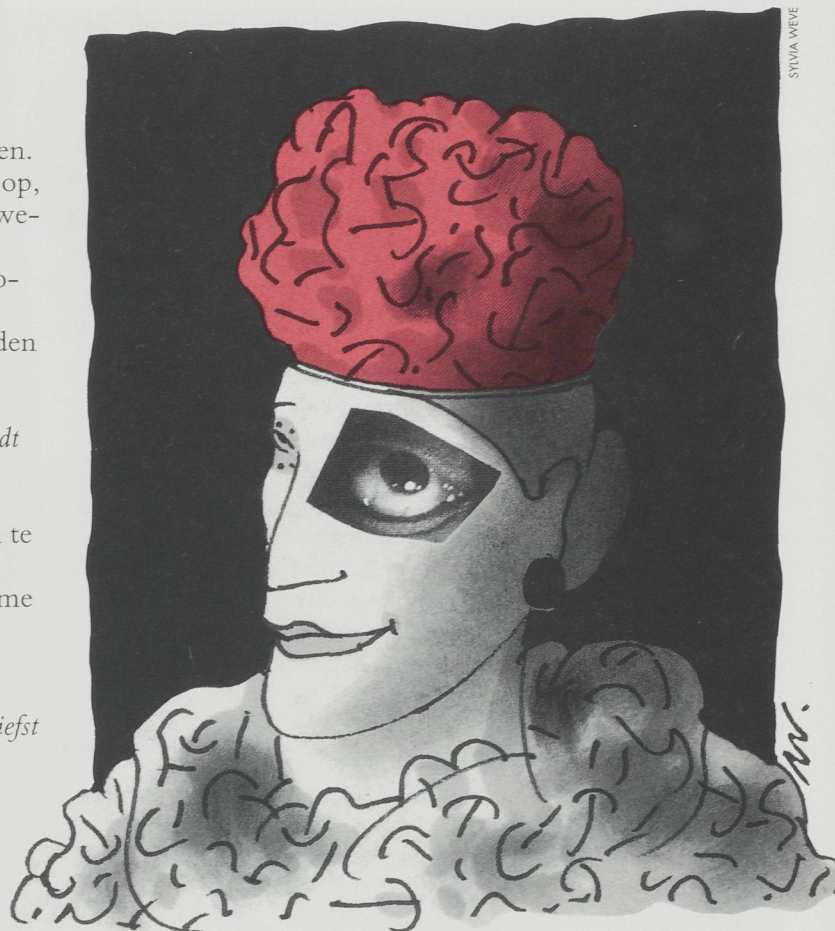
"Zo nu en dan. Ik treed natuurlijk niet altijd naar buiten. Het gros van mijn werk verricht ik achter de microscoop, daar word ik niet gehinderd. In 1989 heb ik een paar weken lang veel last gehad van die reacties. Ik werd persoonlijk bedreigd, mijn familie werd bedreigd, het laboratorium werd bedreigd. Dat zijn geen kleinigheden. Natuurlijk heb je daar last van. Ik heb lezingen gehouden onder bewaking!"

Bent u niet kwaad dat u als wetenschapper zo gedicteerd wordt in wat u wel en niet mag onderzoeken, of waarnemen?

"In die weken maakte me dat wanhopig. Je merkt dat mensen alleen maar gillen om hun mening naar buiten te brengen, dat ze niet naar je luisteren. Vaak hebben ze niet eens gelezen waarover het gaat. Dat leidt tot enorme scheldpartijen. Als het dan weer gezakt is denk je: er is nog een hoop hersenonderzoek nodig."

Hersenonderzoekers weten nog heel weinig. Wat zou u het liefst willen onderzoeken?

"Ik ben het meest benieuwd naar de hersenstructuur van transseksuelen. Dat zie ik als een enorm probleem, mensen die vanaf hun derde, vierde jaar weten dat ze in een verkeerd lichaam zijn geboren. Ze hebben er alles voor over om van geslacht te veranderen. Als je er achter kunt komen hoe dat zit, leer je een heleboel over de normale geslachtelijke differentiatie van de hersenen. En over de



vraag die daarmee samenhangt: hoe komt het dat de ene mens valt op mannen en de andere op vrouwen?"

Huilen

Zijn onze lezers echte kerels en supervrouwen, of zijn het androgynse persoonlijkheden, wilde het tijdschrift Psychologie weten. Het blad vroeg zijn lezers een vragenlijst in te vullen getiteld 'Test uw eigenschappen, gedrag en gevoelens', maar vertelde er niet bij dat het de redactie voornamelijk ging om te weten te komen in hoeverre de respondenten echte mannen en echte vrouwen waren. In het februari-nummer beschrijft Psychologie de uitslag van de test. Psychologie-lezers vinden zichzelf aardig androgyn. Een flink aantal eigenschappen en gedragingen die uit andere onderzoeken naar voren waren gekomen als typisch mannelijk of vrouwelijk vonden psychologie-lezers van beide geslachten op zichzelf van toepassing. Mannen en vrouwen vonden zichzelf agressief, ambitieus en onafhankelijk, terwijl dat de eigenschappen zijn die traditioneel mannelijk genoemd worden. Zowel de mannen als de vrouwen die de enquête instuurden, vonden zichzelf bescheiden, emotioneel en

impulsief. Dat waren vroeger typisch vrouwelijke eigenschappen. Mannen blijven echte humoristen, zij vinden zichzelf geestiger dan vrouwen zichzelf vinden. Vrouwen vinden zichzelf hartelijker. Hetzelfde gaat op voor het gedrag. Psychologie-lezende mannen en vrouwen zijn even vaak boos, en spelen even vaak met kinderen. Uit eerder onderzoek was gebleken dat mannen agressiever waren en vrouwen meer met de kinderen speelden. Er blijven ook nog verschillen: mannen werken vaker over, maar vrouwen praten thuis meer over hun werk. Vrouwen zitten 's ochtends langer voor de spiegel. Mannen poetsen vaker hun schoenen.

Wat is nu 'het grote verschil tussen man en vrouw' bij in psychologie geïnteresseerde intellectuelen anno 1992?

Vrouwen huilen meer, dat was het significantste verschil. Vrouwen denken vaker aan verjaardagen, stond op nummer twee. Vrouwen kopen ook vaker nieuwe kleren. Mannen nemen vaker het initiatief tot vrijen, en ze zijn er beter in om de route uit te stippelen als ze op reis gaan.